

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

z zakresu edukacji ekologicznej "Podróże do krainy przyrody"

Cel ogólny:

Celem ogólnym jest zbliżenie dziecka do świata przyrody i poprzez poznawanie go, dostrzegania jego piękna, kształtowanie mądrego i umiejętnego współżycia człowieka z przyrodą, rozwijanie poczucia troski i odpowiedzialności o obecną i przyszłą jakość życia na Ziemi nabywanie opiekuńczego stosunku do świata roślin i zwierząt. Edukacja z zakresu ochrony i kształtowania środowiska człowieka powinna więc stanowić składową część działalności opiekuńczo – rozwojowo – wychowawczo – dydaktycznej nauczyciela i rodziców. Ważne jest również to, aby poprzez konkretne działanie w środowisku i dla środowiska, dzięki swojej bezpośredniości, w zadawaniu dorosłym „kłopotliwych, ekologicznych pytań”, wytykaniu sprawców zagrożeń, poznawaniu piękna swojego regionu – pobudzały do refleksji innych i zachęcały do działań na rzecz środowiska.

Cele szczegółowe:

- Pozna wybrane środowiska przyrodnicze np. las, park, łąkę, staw – charakterystyczną dla niego roślinność i zwierzęta.
 - Przyzwyczajają się do nie zrywania roślin, poszanowania przyrody. Wyróżnia części roślin.
 - Obserwuje rośliny występujące w najbliższym otoczeniu rozpoznaje po liściach lub owocach np. kasztanowiec, jarzębinę.
 - Poznaje zjawiska zachodzące w przyrodzie wraz ze zmianą pory roku.
 - Rozumie znaczenie powietrza, wody i gleby w życiu ludzi i zwierząt. Poznaje przyczyny ich zanieczyszczeń.
-
- Eksperymentuje:
 - ▶ wykonuje proste pomiary zanieczyszczenia powietrza, poznaje jego właściwości.
 - ▶ obserwuje siłę i kierunek wiatru za pomocą wiatraczków
 - Poznaje wybrane zwierzęta chronione w Polsce: np. orły, dzięcioły, kozica górską, skowronek, oraz rośliny: wody zawilec, krokus, sasanka, szarotka, cis.

- Systematycznie dokarmia i poi ptaki w ogrodzie rozumie potrzebę opiekowania się zwierzętami dziko żyjącymi.
- Obserwuje ptaki – zakładanie gniazd, wyląg piskląt, opiekę nad potomstwem.
- Poznaje zamknięty obieg wody w przyrodzie i jego znaczenie
- Przeprowadza proste doświadczenia i eksperymentuje

poznaje parowanie i skraplanie

obserwuje rozpuszczalność różnych substancji w wodzie

poznaje sposoby oczyszczania wody.

- Rozumie konieczność sortowania odpadów wytwarzanych przez człowieka.
- Dowiaduje się o działaniach ludzi zmierzających do ochrony przyrody, np. zakładanie filtrów, utylizacja śmieci, oczyszczanie ścieków.
- Bierze czynny udział w akcjach propagujących idee ekologiczne – wykonuje prace plastyczne, plakaty, bierze udział w konkursach ekologicznych, oraz w akcji „Sprzątanie świata”
- Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody i bez niej nie może żyć.

Metody pracy:

Podające:

- wiersze,
- opowiadania,
- rozmowy,
- objaśnienia

Problemowe:

- inscenizacje, teatryki,
- gry i zabawy badawcze,
- eksperymentowanie,
- gry dydaktyczne,

Aktywizujące:

- obserwacja,
- pokaz,
- filmy przyrodnicze,

- wycieczki przyrodniczo- krajoznawcze,
- programy komputerowe „Encyklopedia Przyrody” i „Krajoznawczy Atlas Polski
- ekspozycja okazów przyrodniczych,

Praktyczne:

- eksperymentowanie,
- doświadczenia i eksperymenty z powietrzem, wiatrem i wodą,
- zbieranie pokarmu dla ptaków i zwierząt,
- dokarmianie zwierząt,
- wykonanie prac plastycznych z użyciem materiału przyrodniczego, gromadzenie ciekawych eksponatów

Formy pracy przy realizacji projektu:

- Wycieczki w określonym celu,
- Spacerowanie połączone z obserwacją,
- Zabawy badawcze,
- Zajęcia inspirowane przez nauczyciela,
- Zajęcia i zabawy podejmowane z własnej inicjatywy przez dzieci,
- Prace społeczno użyteczne.
- Tematy kompleksowe pomocne w realizacji projektu „Podróże do krainy przyrody”

PODRÓŻ PIERWSZA – „PRZYRODA WOKÓŁ NAS”

- Założenie w sali kącika przyrody nieożywionej - gromadzenie w nim w eksponatów przywiezionych z wakacji i znalezionych podczas wycieczek (kamienie polne, kawałki skał górskich, kamienie nadmorskie, węgiel, sól kamienna).
- Urządzenie „laboratorium badawczego” pozwalającego poznać świat przyrody poprzez badanie, eksperymentowanie – zgromadzenie w nim szkieł powiększających, lusterek.
- Budzenie zainteresowania przyrodą nieożywioną - oglądanie zgromadzonych okazów przy użyciu szkieł powiększających wypowiedzanie się na temat ich właściwości (koloru, kształtu, twardości). Zachęcanie dzieci do zbierania ciekawych okazów przyrodniczych.
- Spacer do pobliskiego lasu – obserwacja roślin znajdujących się w lesie, poznanie nazw drzew rosnących w lesie, określenie wyglądu ich liści i owoców (dąb, kasztanowiec, jarzębina, modrzew, sosna). Przyniesienie „skarbów” do kącika przyrody - liście, kasztany żółędzie, szyszki.
- Suszenie liści, kruszenie ich, porównywanie ze świeżymi, oglądanie ich przez lupę.

- Naklejenie na kartki z nazwami drzew zasuszonych liści poznanych gatunków drzew (kasztanowiec, brzoza, dąb, jarzębina, topola).
- Spotkanie z pracownikami Nadleśnictwa – rozmowa o konieczności sadzenia drzew i roślin w miastach – rozumienie znaczenia zieleni jako filtru powietrza. Poznanie nowych nieznanych gatunków drzew ich nasion i sposobu sadzenia. Wspólne posadzenie drzewka w ogrodzie nadanie mu imienia całoroczna pielęgnacja i obserwacja drzew.

PODRÓŻ DRUGA – „POZNAJEMY LAS I JEGO MIESZKAŃCÓW”

- Rozmowa na temat : „Kto sieje lasy, pożytecznym na długie czasy”. Ukazanie znaczenia lasu dla zwierząt i ludzi, uściślenie i poszerzenie wiadomości o lesie – składników, jakie się na niego składają.
- Zabawa dydaktyczna „Dary lasu” - poznanie darów, jakie daje nam las w zależności od pory roku lato – jesień. Przyporządkowanie „darów” do ilustracji z odpowiednią porą roku.
- Słuchanie i omówienie wiersza W. Badalskiej pt. ” O co prosi las” – las to dom dla dzikich zwierząt i miejsce odpoczynku dla ludzi; wiem jak zachować się w lesie:

Nie hałasuję
 Nie zrywam roślin.
 Nie śmieczę.
 Nie palę ognisk.
 Początek formularza
 Nie łamię gałęzi.

- „Płaczące drzewo” – praca plastyczna - rysowanie na szablonach w kształcie listków symboli nieprawidłowego zachowania się w lesie i powieszenie ich na gałązkach w kąci przyrody.
- Oglądanie różnego typu lasów ich roślinności i zwierząt w nich zamieszkujących, rozpoznawanie znanych ptaków (dzięcioł wilga, skowronek, bocian, jaskółka, orzeł) oglądanie budowanych przez nich gniazd, omawianie ich wyglądu, słuchanie wydawanych przez nie odgłosów.
- Dowiadywanie się o istnieniu i znaczeniu Leśnych Parków Narodowych, Rezerwatów Przyrody a także o roślinach i zwierzętach zagrożonych wyginięciem i dlatego objętych ochroną.
- Poznawanie odległych krajobrazów np. pustynnego, polarnego itp. charakterystyczną roślinność i zwierzęta.
- Opowiadanie D. Skwark „Leśne zwierzęta” ilustrowane sylwetami - poznanie wybranych zwierząt żyjących w naturalnym środowisku np. lis, sarna, wiewiórka, dzięcioł, sowa sposobu ich przystosowania się do warunków, w jakich żyją, dopasowywanie zwierząt do „domków”

- Opowiadanie Marii Kownackiej „Metryka drzewa” ze zbioru „Razem ze słońkiem” – dowiadywanie się, w jaki sposób można określić wiek drzewa. Ilość kręgów, który znajduje się na pniu ściętego drzewa określa jego wiek np. 10 kręgów to 10 lat, kręgi cienkie świadczą o suszy lub pladze szkodników, która dotknęła drzewo i jego przyrost był mały, grube kręgi świadczą o roku pomyślnym i zdrowym.
- „Cztery pory roku w życiu kasztanowca” obserwacja jak zmienia się kasztanowiec i jego otoczenie w zależności od pór roku.
- „Liście i igły” – poznanie przyczyny opadania liści jesienią.
- „Lasy w niebezpieczeństwie” – poznanie zagrożeń dla lasów.
- Zabawa relaksacyjna pt. „Drzewka” – odtwarzanie za pomocą ruchów i gestów tego, co opowiada nauczycielka.
- Opowiadanie H. Łochockiej pt. „O wróbelku Elemelku pustym brzuszku i rondelku” – zachęcanie do dokarmiania ptaków w czasie zimy. Segregowanie obrazków z ptakami na te, które odlatują na zimę do Afryki (bocian, jaskółka) te, które pozostają przez cały rok (wróbel, sikorka) i te, które do nas przylatują na zimę (gil, jemioluska).
- „Pomagamy ptakom” umieszczenie na terenie ogrodu przedszkolnego karmników – zimą systematyczne dokarmianie i obserwacja zachowania się ptaków.

PODRÓŻ TRZECIA - „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS – ZABAWY Z POWIETRZEM”

- Poznanie niektórych sposobów wykorzystania siły wiatru przez człowieka.
- „Zabawy z wiatrem” - podczas pobytu w ogrodzie przedszkolnym – obserwacja kołyszących się na gałęziach liści, a także trzymany w ręce chusteczek i zrobionych z papieru wiatraczków – szukanie odpowiedzi na pytania, Kto poruszył chusteczki, wiatraki? Skąd się bierze wiatr?
- Wiersz D. Wawilów pt. „Jak wygląda wiatr” – wypowiedzi na temat pozytywnych i negatywnych skutków działania wiatru oparte na obserwacji otaczającego świata.
- „Wiatrowa muzyka” – wykorzystanie kawałków celofanu, papierków z cukierków, balonów, plastikowych rurek do wykonania instrumentów, na których zagrają wiatrową muzykę.
- „Od wietrzyka do huraganu” zabawa z wykorzystaniem chusty Klanza i bibułek.
- Opowiadanie ilustrowane serią obrazków pt. „O kominie, który przestał dymić” – poznanie źródeł dymów w środowisku (dymy z fabryk, kopalń, hut, spaliny samochodów) oraz skutków zanieczyszczenia powietrza – powstawanie wokół miast smogu – nieprzyjemnej szarej mgły. Wskazanie sposobów oczyszczania powietrza (zakładanie filtrów).
- Poznanie właściwości powietrza podczas zabaw badawczych

- „Czy powietrze może poruszać lekkie przedmioty?” – wypuszczanie powietrza z nadmuchanych balonów kierując je na ułożone na stole przedmioty (bibuła, piórka, wata).
- „Czy powietrze można ścisnąć?”- w strzykawce zatkanie palcem otworu na igłę wyciągnięcie tłoczka do góry następnie próba docisnięcia go do dna – szukanie przyczyny oporu tłoka w strzykawce.
- „Czy gorące powietrze unosi się do góry?” szukanie odpowiedzi na pytanie, Dlaczego balony latają?
- „Skąd się wzięły bąbelki?”- zanurzanie w wodzie pustych butelek, dmuchanie przez rurki do wody – szukanie odpowiedzi na pytanie, czym są bąbelki (powietrze) i skąd się wzięły?.
- Zabawa naśladowcza przy muzyce relaksacyjnej pt. „Kamień, woda, powietrze” – naśladowanie ruchem treści opowiadania o tym jak kamień zmienił się w wodę a woda w powietrze.

PODRÓŻ CZWARTA - „SPOTKANIE Z KROPLĄ WODY”

- Zapoznanie z globusem – symboliką jego kolorów (niebieski – rzeki, jeziora, morza, oceany) uświadomieni ogromu wód znajdujących się w naturalnych zbiornikach na kuli ziemskiej. Szukanie odpowiedzi na pytanie, komu i do czego potrzebna jest woda? Wśród obrazków wyszukują te, które przedstawiają tych, którzy nie mogą żyć bez wody.
- „Woda, co to jest?” – poznanie wpływu słońca na zjawisko powstawania deszczu i tęczy oraz wykorzystania siły wody do uzyskania energii (poruszania młyna wodnego, do produkcji energii elektrycznej - dzięki której palą się żarówki).
- Film pt. „Wędrówki kropelki wody” – poznanie zjawiska powstawania chmur i obiegu wody w przyrodzie.
- „Deszcz w domu” – poznanie zjawiska parowania i skraplania wody samodzielne formułowanie wniosków na podstawie przeprowadzonego doświadczenia .
- Znaczenie czystości wody w życiu zwierząt .
- Poznanie drogi wody od zbiorników wodnych do mieszkań, rozbudowanie informacji na temat konieczności oczyszczania i uzdatniania wody, zachęcanie do oszczędnego korzystania z niej na podstawie rozmowy z „kropelką wody” – sylwetą inspirowaną utworem T.Fiutkowskiej „Rozmowa z kroplą wody”.
- Poznanie zasady działania filtra prostego –praca badawcza Czy woda jest czysta? Filtrowanie zanieczyszczonej wody z wykorzystaniem jako filtrów: gazy, waty, bibuły – obserwacja przez lupę zanieczyszczeń pozostałych na filtrach.
- Praca plastyczna na temat „Tęczowy obrazek” – rozdmuchiwanie za pomocą rurek kolorowych (zabarwionych farbami) kropli na kartce.
- Wycieczka do pobliskiej Oczyszczalni Ścieków.

- Zabawa badawcza, „Co pływa, co tonie?” – wyciąganie wniosków, co decyduje o tym, że jedne przedmioty unoszą się na powierzchni wody a inne toną (ciężar przedmiotów), oraz do czego wykorzystali ludzie odkrycie tego zjawiska (budowanie łodzi, okrętów).

PODRÓŻ PIĄTA - „WIOSENNE SPOTKANIA – ROŚLINY I ZWIERZĘTA CHRONIONE”

- Opowiadanie do utworu St. Koszuckiej pt. „Jak Marysia na wiosnę czekała” – zapoznanie z pierwszymi zwiastunami wiosny; kwitnąca leszczyna, przebiśniegi, bociany, wierzbowe bazie, skowronek, uwrażliwienie na otaczającą przyrodę.
- „Ziemia, co to jest” – poznanie, komu jest potrzebna gleba i do czego? (dom dla zwierząt – mrówki, krety, dżdżownice, miejsce wzrostu roślin, „bajeczne skarby” – węgiel miedź, żelazo).
- Rozmowa połączona z działaniem „Zakładamy ogród w butelce” – poznanie sposobu założenia ogródka przedmiotów potrzebnych do jego wykonania oraz z obiegiem wody w słoiku (roślina pobiera wodę, wydalą, a ta z kolei skrapla się na ściankach słoika i wędruje do ziemi).
- Rozmowa na temat obrazków „Kwiaty wiosenne” poznanie nazw i wyglądu kwiatów: krokus, sasanka, zawilec, pierwiosnek oraz dlaczego są pod ochroną. Uwrażliwienie na poszanowanie przyrody poprzez nie zrywanie roślin chronionych.
- „Narodziny Hiacyntu” – poznanie kolejnych etapów sadzenia cebulek kwiatowych, obserwowanie rozwoju kwiatu, poznanie i nazywanie podstawowych części kwiatu: korona, kielich, łodyga, liść, korzenie.
- Malowanie farbą plakata na szkle nt. „Wiosenne kwiaty”, „Co się zmieniło?” – obserwacja gałązek forsycji, kasztanowca i brzozy w kąci przyrody – porównanie warunków życia roślin w sali i w ogrodzie.
- Opowieść ruchowa pt. „Wiosenna łąka” do słuchanej muzyki Vivaldiego, „Wiosna”(z „Czterech pór roku”).
- „Tatry” - poznanie krajobrazu górskiego charakterystycznej przyrody Tatr oraz roślin i zwierząt, które są pod ochroną (krokus, szarotka, kozica górską).
- Wykonanie albumu pt. „Rośliny i ptaki chronione”- wyszukanie wśród obrazków tych z roślinami (sasanka, zawilec, pierwiosnek, krokus, szarotka) oraz ptakami i zwierzętami (skowronek, szpak, dzięcioł, orzeł, kozica górską) i przyklejenie ich pod odpowiednimi napisami.
- Historyjka obrazkowa do opowiadania H. Bechlerowej pt. „ O Jasiu, o pszczole, o wietrze i dzięciole” Ukazanie złego postępowania Jasia (lenistwo); pracowitości zwierząt (pszczoła, dzięcioł) oraz znaczenia wiatru dla przyrody (roznoszenie nasion).
- Wycieczka na łąkę – obserwowanie roślin łąkowych rozróżnianie i nazywanie kilku z nich; jaskier ostry, mak, chaber, mniszek pospolity,

podbiał. Obserwowanie owadów krążących nad kwiatami; pszczoła, biedronka, motyl – znaczenie owadów dla środowiska – zapylanie kwiatów

- ”Co wiemy o żabkach” poznanie cyklu rozwoju żaby od skrzeku do dorosłej żaby.

PODRÓŻ SZÓSTA - „PRZYJACIELE PRZYRODY”

- Poznanie znaczenia słów: ochrona środowiska, rozumienie potrzeby dbania o przyrodę (brak roślinności – brak życia na Ziemi), wdrażanie do realizacji w życiu codziennym określonych zadań (nie rzucania śmieci, nie łamanie gałęzi itp.)
- Ukazanie niewłaściwego zachowania się w środowisku przyrodniczym na podstawie przeznaczonego do nauki wiersza R. Pisarskiego pt. „Zielone serce” – poznanie skutków złego traktowania drzew – usychanie. Przedstawienie za pomocą ruchu tekstu wiersza.
- Opowiadanie nt. serii obrazków „Zdrowa Ziemia” i „Co zagraża Ziemi” – ukazanie zmian, jakie zachodzą w przyrodzie w związku z działalnością człowieka (wycinanie lasów, zatrute rzeki, powietrze) oraz sposobu ratowania Ziemi (budowanie oczyszczalni, zbieranie śmieci i ich segregowanie).
- Ukazanie skutków zanieczyszczenia wód - umieranie roślin na podstawie rozmowy połączonej z doświadczeniem „Zatruta woda a rozwój roślin” (dwa pojemniki z roślinami: jeden podlewany wodą, drugi wodą z proszkiem).
- Zabawa dydaktyczna „Śmieci i kosze” – poznanie zasady segregowania śmieci do odpowiedniego koloru pojemników np. makulatura – pojemniki koloru żółtego, wdrażanie do szanowania przyrody poprzez wtórne wykorzystanie śmieci, odpadków
- Przedszkolny konkurs plastyczny nt. „Pory roku w przyrodzie – Wiosna” – wykonanie prac z wykorzystaniem materiału przyrodniczego .
- Udział w akcji „Sprzątanie Świata”
- Przedszkolny konkurs wiedzy ekologicznej pt. „Przyjaciele Przyrody”.